

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC CHO THANH THIẾU NIÊN THÔNG QUA CÁC KHÓA HỌC HÈ TẠI CÁC CƠ SỞ PHẬT GIÁO THÀNH PHỐ HẢI DƯƠNG

Đại Đức NGUYỄN MINH PHƯƠNG*

Abstract: Summer courses in Buddhist temples play an important role in developing skills for adolescents. To accomplish educational goals of the course, organizers, monks teaching in the course must have the appropriate methods to encourage learners to participate in learning activities. The article offers the solutions to improve quality of management of education activities through summer courses at Buddhist temples in Hai Duong city.

Keywords: Children, summer course, Buddhist temples, education activities.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục phản ánh sự phát triển của xã hội trong một giai đoạn lịch sử nhất định. Sự phát triển của kinh tế, khoa học và công nghệ đã mang lại nhiều tiện ích cho cuộc sống của con người, cũng làm nảy sinh những vấn đề tiêu cực về tư tưởng, văn hóa... Do đó, giáo dục đạo đức tư tưởng, lối sống, thế giới quan, nhân sinh quan là một trong những nội dung cơ bản của tư tưởng đổi mới giáo dục và đào tạo hiện nay ở nước ta. Nhiệm vụ của nhà trường là đào tạo ra những thanh thiếu niên (TTN) có tri thức phổ thông toàn diện vững chắc, có phẩm chất đạo đức, có hệ thống các năng lực cần thiết để chuẩn bị bước vào cuộc sống.

Tuy nhiên, giáo dục cho TTN, học sinh (HS) không chỉ bó hẹp trong phạm vi nhà trường mà còn có sự tham gia của nhiều lực lượng xã hội. Trong những năm gần đây, các khóa học hè (KHH) cho TTN tại các cơ sở Phật giáo (CSPG) TP. Hải Dương nói riêng và trong cả nước nói chung phát triển mạnh mẽ cả về số lượng lẫn chất lượng. Tuy nhiên, việc tổ chức hoạt động giáo dục (HĐGD) cho TTN tại các cơ sở này gặp nhiều khó khăn, bất cập bởi thiếu các cơ chế quản lý (QL), cơ sở khoa học, chưa có sự phối hợp chặt chẽ với nhà trường và gia đình. Để nâng cao hiệu quả của KHH tại các CSPG, cần phải xây dựng và sử dụng đồng bộ các biện pháp QL, đảm bảo tính thực tiễn, tính kế thừa và tính khả thi.

2. Hiệu quả HĐGD của KHH không chỉ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho TTN, đẩy lùi các tệ nạn xã hội mà còn giúp các em có được những ngày hè bổ ích, đáp ứng yêu cầu của gia đình, nhà trường và xã hội đối với công tác giáo dục. Dưới

đây là một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng QL HĐGD TTN qua KHH tại CSPG TP. Hải Dương.

2.1. Tuyên truyền nâng cao nhận thức của phụ huynh, TTN và xã hội về vai trò của HĐGD cho TTN thông qua KHH tại CSPG. Nhận thức là cơ sở của hành động, có nhận thức đúng thì mới chỉ đạo hoạt động thực tiễn đúng đắn và khoa học. Do đó, việc tuyên truyền, nâng cao nhận thức của phụ huynh HS, TTN và toàn thể xã hội về tầm quan trọng của HĐGD cho TTN thông qua KHH tại CSPG là việc làm hết sức cần thiết. Qua việc làm này, các bậc phụ huynh, TTN cũng như các tổ chức xã hội hiểu rõ hơn về mục đích, nội dung, vai trò, tác dụng của KHH, từ đó chủ động tham gia hỗ trợ, giúp đỡ và phối hợp trong việc giáo dục TTN nhằm giúp các em có một mùa hè bổ ích. Để thực hiện hiệu quả biện pháp này, các CSPG cần:

- Trước khi mùa hè đến khoảng 2 tháng, lãnh đạo các CSPG phải định hướng, có kế hoạch cụ thể trong Ban tổ chức khóa học về việc giáo dục TTN và chỉ đạo việc giáo dục TTN thông qua KHH. Ban tổ chức cụ thể hoá nhiệm vụ giáo dục cho các bộ phận, các giảng sư, các cộng tác viên xây dựng chương trình, nội dung, HĐGD TTN trong KHH. Lưu ý khi lập kế hoạch cần dự trù đến kinh phí và cơ sở vật chất (CSVC) phục vụ cho khóa học để đảm bảo hiệu quả giáo dục cao nhất.

- Kết hợp với chính quyền tuyên truyền vận động để phụ huynh và TTN hiểu rõ và tham gia vào KHH. Giúp cho phụ huynh và TTN thấy được vai trò to lớn

* Hội Phật giáo TP. Hải Dương

của KHH đối với sự hình thành nhân cách HS, rèn luyện tính độc lập, chủ động, sáng tạo, mở mang kiến thức, thư giãn sau một năm học căng thẳng và tạo được hứng thú cho các em chuẩn bị bước vào một năm học mới.

- Phối hợp với các trường trung học cơ sở trên địa bàn tuyên truyền vận động giáo viên, và HS tham gia KHH. Thông qua nhà trường có thể giúp CSPG phổ biến, tuyên truyền về mục đích, nội dung, hình thức của KHH đến HS trong trường giúp các em có nhận thức đúng đắn về KHH, từ đó tự nguyện tham gia vào KHH.

- Thông qua các buổi họp của Ban tổ chức để tuyên truyền, vận động, giải thích cho các giảng sư, cộng tác viên hiểu rõ vai trò giáo dục của khóa học đối với sự hình thành và phát triển nhân cách của TTN. Đồng thời, bồi dưỡng nghiệp vụ, kĩ năng hoạt động, kinh nghiệm giáo dục TTN cho các giảng sư, cộng tác viên tham gia vào hoạt động tổ chức các khóa học.

2.2. Kế hoạch hóa công tác QL HĐGD cho TTN thông qua KHH tại CSPG. Việc xây dựng kế hoạch giúp cho các lực lượng giáo dục có cái nhìn tổng thể, bao quát toàn diện về sự phát triển của các khóa học và học viên tham gia. Trong các kế hoạch tổ chức KHH phải xác định rõ được mục tiêu, tầm quan trọng, chương trình hành động, các lực lượng tham gia, các bước tiến hành, những điều kiện, phương tiện cần thiết trong thời gian một tuần lễ của khóa học. Đồng thời, kế hoạch phải có sự phân công rõ ràng thời gian thực hiện, nhiệm vụ cho từng bộ phận, cá nhân theo chức năng tham gia giáo dục cho TTN của khóa học.

Để làm được như vậy, các KHH cần được tiến hành theo những bước sau: 1) Nội dung khóa học cũng như cách tổ chức phải thống nhất về mục tiêu giáo dục toàn diện HS với giáo dục nhà trường, gia đình và xã hội mà cụ thể là phải chấp hành các chủ trương, nghị quyết, chỉ thị của Đảng và Nhà nước về giáo dục HS, mỗi HS tham gia khóa học phải ý thức được trách nhiệm của mình trong việc tự giáo dục và những giảng sư, cộng tác viên luôn là những người gương mẫu về đạo đức, năng lực và phong thái để TTN noi theo; 2) Phân tích tình hình thực tế của cơ sở mình, những đặc điểm tâm, sinh lí của TTN, phong tục tập quán của địa phương và chế độ sinh hoạt hàng ngày của các em; những yêu cầu về học tập, rèn luyện của HS; đồng thời xác định được những yếu tố tác động đến các em trong quá trình tham gia KHH nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục TTN của KHH; 3) Xác định rõ các lực lượng chính tham gia QL và việc thực hiện nhiệm vụ, nội dung giáo dục của khóa học cho TTN, trong đó xác định

rõ trách nhiệm của đội ngũ giảng sư, cộng tác viên phụ trách các khóa học, ban cán sự của lớp, tổ trưởng các tổ trong thực hiện các công việc của một khóa học đã được nêu trong kế hoạch; 4) Hoàn chỉnh kế hoạch, xây dựng sơ đồ khung của kế hoạch thực hiện nhiệm vụ. Trong đó xác định rõ mục đích, nội dung, chương trình hoạt động, chỉ rõ các hoạt động cơ bản và thứ tự thực hiện từng nội dung, nhiệm vụ giáo dục; thời gian thực hiện từng hoạt động; các lực lượng tham gia vào quá trình giáo dục, CSVG, kĩ thuật, tài chính cho từng hoạt động; phân công phụ trách công việc, các hoạt động; quy định phối hợp giữa các lực lượng; quy định việc kiểm tra, đánh giá, chế độ báo cáo kết quả; những biện pháp điều chỉnh, triển khai tiếp tục công việc; quy định việc rút kinh nghiệm, tổng kết, đánh giá kết quả của khóa học.

Để đạt được mục tiêu đề ra, các tổ chức, bộ phận cá nhân phải nắm chắc tình hình đặc điểm của mình, từ đó xây dựng bảng kế hoạch hoạt động có tính khả thi, nghiêm chỉnh thực hiện nhiệm vụ được giao, đảm bảo sự phân công hợp lí, tránh chồng chéo.

2.3. Tổ chức có hiệu quả việc triển khai thực hiện kế hoạch QL HĐGD cho TTN thông qua KHH tại CSPG. Quá trình triển khai, thực hiện kế hoạch QL HĐGD của KHH phụ thuộc vào trình độ, năng lực xây dựng kế hoạch của đội ngũ cán bộ QL CSPG. Do đó, để nâng cao hiệu quả công tác trong tổ chức thực hiện kế hoạch giáo dục, cần phải bồi dưỡng kĩ năng, xây dựng kế hoạch QL và tổ chức HĐGD của các khóa học cho cán bộ QL, giảng sư. Ban tổ chức của nhà chùa, đứng đầu là trụ trì đồng thời là trưởng ban tổ chức hoặc trưởng ban tổ chức chịu trách nhiệm tổ chức, triển khai kế hoạch QL HĐGD cho TTN thông qua KHH.

Công việc đầu tiên phải làm là xác định cấu trúc bộ máy, bố trí sắp xếp các bộ phận và các cá nhân cho đúng người, đúng việc; quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn cho từng người, từng bộ phận; đồng thời phân phối các nguồn lực (tài lực, vật lực, nhân lực, thông tin...), xác lập cơ chế phối hợp giữa các bộ phận đối với các lực lượng giáo dục trong chùa. Ban tổ chức thường xuyên kiểm tra để có sự điều chỉnh kịp thời, hợp lí, phù hợp với thực tế. Kế hoạch phải được triển khai, thực hiện một cách đồng bộ, toàn diện, thường xuyên, liên tục trong toàn khóa. Bộ máy QL HĐGD của KHH cho TTN phải được vận hành thường xuyên, có nền nếp.

Ban tổ chức trực tiếp điều hành, đôn đốc, kiểm tra việc thực hiện kế hoạch; động viên khuyến khích mọi lực lượng bằng nhiều hình thức khác nhau để họ thấy được vai trò, trách nhiệm của mình, từ đó tự giác tham gia vào KHH nhằm giáo dục TTN.

2.4. Phối hợp chặt chẽ, có hiệu quả giáo dục của TTN giữa nhà chùa với nhà trường, gia đình, chính quyền địa phương và các đoàn thể xã hội.

Giữ vững mối liên hệ và phối hợp với nhà trường, gia đình, chính quyền địa phương và các đoàn thể xã hội sẽ giúp cho nhà chùa nắm rõ hơn hoàn cảnh của từng học viên, từ đó động viên, khuyến khích các em rèn luyện, tham gia các hoạt động của khóa học một cách tích cực; tạo nên sự đồng tâm, hiệp lực của các lực lượng trong và ngoài chùa để khuyến nủ, dạy dỗ các em trở thành người có ích. Để thực hiện được điều này, các CSPG cần:

- Tăng cường trao đổi thông tin với nhà trường về tình hình học tập và tu dưỡng của HS. Trên cơ sở kết quả học tập và tu dưỡng đạo đức phản ánh được phần nào con người của từng HS sẽ giúp cho nhà chùa hiểu được đặc điểm, tâm sinh lí cũng như hoàn cảnh cá nhân của từng em để có những biện pháp giáo dục phù hợp, sát đối tượng khi các em tham gia vào KHH. Đồng thời, việc trao đổi thông tin với nhà trường còn cho thấy sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và xã hội trong việc giáo dục nhân cách toàn diện của HS, điều này không chỉ đem lại lợi ích cho ban tổ chức khóa học mà còn mang ý nghĩa thiết thực, phù hợp nguyên lí giáo dục mà các trường đang thực hiện.

- Tăng cường trao đổi thông tin, phối hợp với gia đình trong QL, giáo dục TTN. Thời gian KHH chỉ diễn ra trong một tuần nên tác dụng giáo dục tức thì của nó cần phải có sự hỗ trợ, phối hợp cùng gia đình để đảm bảo cho hiệu quả giáo dục được duy trì cũng như phát triển trong TTN. Bên cạnh đó, nhà chùa phải cùng phối hợp với các lực lượng xã hội khác giúp đỡ, hỗ trợ phong trào xây dựng gia đình văn hoá, cha mẹ mẫu mực, con cái chăm ngoan; hỗ trợ các bậc phụ huynh HS xây dựng, củng cố sự bền vững, hạnh phúc của gia đình, thúc đẩy các thành viên của gia đình làm tốt chức năng giáo dục con em họ.

- Chủ động phối hợp với chính quyền và các đoàn thể xã hội để QL HĐGD TTN của KHH. Nội dung phối hợp cần hướng trọng tâm vào tranh thủ sự giúp đỡ của chính quyền trong giáo dục cho TTN ý thức công dân, tính kỉ luật, tinh thần tự giác góp phần giữ gìn trật tự, trị an; tuyên truyền, phổ biến cho phụ huynh những kiến thức về xã hội, phương pháp giáo dục và động viên họ tạo điều kiện cho con em mình có thể tham gia khóa học một cách tự giác, tự nguyện; giúp đỡ nhà chùa phối hợp với nhân dân để nắm tình hình TTN ở địa phương.

2.5. Tăng cường đầu tư nguồn lực tài chính, CSVC, làm tốt công tác xã hội hóa giáo dục phục vụ công tác giáo dục cho TTN thông qua KHH

tại CSPG. CSVC, tài chính là điều kiện quan trọng góp phần nâng cao chất lượng HĐGD của KHH. CSVC, tài chính phục vụ HĐGD của KHH đòi hỏi lớn, vì vậy cần tận dụng tất cả những CSVC của xã hội, các nguồn tài chính huy động được để tổ chức các KHH cho TTN. Với biện pháp này, các CSPG cần:

- Tuyên truyền đến các lực lượng giáo dục hiểu được vai trò của KHH đối với việc giáo dục TTN để các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà chùa, các nhà hảo tâm ủng hộ về CSVC, tài chính phục vụ cho việc tổ chức KHH nhằm giáo dục TTN tại các CSPG trên địa bàn. Trong một tuần lễ của KHH diễn ra với nhiều hoạt động khác nhau, phong phú đa dạng cho nên các thiết bị phục vụ cho các hoạt động này cũng cần đa dạng, phong phú. Đối với những hoạt động phát huy tính tích cực của TTN, các hoạt động tập thể như thể thao, văn nghệ,... phải có đầu video, máy chiếu, màn hình, âm li, loa đài, tranh ảnh, băng đĩa hình có liên quan đến các chủ điểm giáo dục và các bảng biểu, sơ đồ, giấy bút, các đồ dùng để vui chơi,...

- Ban tổ chức KHH cần chủ động xây dựng kế hoạch chi tiêu cho cả mùa hè và cho từng khóa học, tăng cường hợp tác, kêu gọi và huy động sự đóng góp, tài trợ về nguồn lực tài chính của các tổ chức, cá nhân hảo tâm bên ngoài. Khi có nguồn lực cần QL một cách thống nhất, sử dụng nguồn lực đúng mục tiêu, đúng cơ chế QL tài chính, tăng cường kiểm tra, giám sát nguồn lực nhằm sử dụng có hiệu quả nguồn lực và xử lí kịp thời những sai phạm; làm tốt những việc nêu trên đảm bảo HĐGD TTN của KHH đạt hiệu quả cao và thiết thực.

- Tăng cường CSVC, trang thiết bị cho KHH nhằm giáo dục TTN, trụ trì cần xây dựng kế hoạch dài hạn để xác định rõ nguồn kinh phí và trang thiết bị. Cần tận dụng những trang thiết bị sẵn có tại chùa, những trang thiết bị mà địa phương sẵn có, những trang thiết bị do phụ huynh HS, các nhà hảo tâm tài trợ để phục vụ cho KHH.

2.6. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá HĐGD cho TTN thông qua KHH tại CSPG. Kiểm tra, đánh giá HĐGD TTN của các khóa học giúp cho trụ trì và ban tổ chức nắm được tinh thần, thái độ làm việc của các giảng sư, cộng tác viên và các thành viên của ban tổ chức khóa học, thấy được chất lượng HĐGD của các khóa học đối với sự phát triển kiến thức, kĩ năng, kĩ xảo, thái độ và hành vi của TTN, tạo hứng thú cho TTN khi tham gia vào các hoạt động của KHH.

Ban tổ chức khóa học phải thường xuyên chỉ đạo, lãnh đạo các giảng sư, các cộng tác viên, phụ huynh rà soát, kiểm tra, đánh giá kết quả giáo dục đồng thời

(Xem tiếp trang 27)

hoặc kiểm tra thường xuyên). Vì là hoạt động GD nên kiểm tra không chỉ nhìn vào kết quả hoạt động mà cần kiểm tra cả quá trình chuẩn bị, kiểm tra khi hoạt động diễn ra, xem xét tinh thần thái độ khi tham gia hoạt động của cả thầy và trò. Có như vậy, chủ thể mới có căn cứ kết luận chính xác.

3.6. Tổ chức tốt việc xây dựng môi trường sư phạm bảo đảm cho công tác QL hoạt động GD Đ>NN cho SV. Nhân cách con người được hình thành và phát triển thông qua môi trường sư phạm, vì vậy nhà trường cần xây dựng môi trường mô phạm và tích cực. Tổ chức các hoạt động sư phạm trong nhà trường gắn với tự học. Xây dựng một cơ chế, chính sách, đánh giá thi đua hoặc gắn lợi ích vật chất đối với việc tự học, tự bồi dưỡng của giảng viên...

Đ>NN là đạo đức xã hội, là một hình thái ý thức xã hội, ra đời cùng với sự phát triển của một nghề nhất định trong xã hội. Đ>NN được tuân theo trong hoạt động nghề nghiệp, có chuẩn mực và quy phạm đạo đức đặc trưng của bản thân nghề nghiệp. Người làm báo cách mạng phải trung thành với Đảng, với chế độ, với lí tưởng chiến đấu mà Đảng, Bác Hồ, nhân dân ta đã lựa chọn; phấn đấu hết lòng vì nhân dân: hành

nghề trung thực - trung thực trong thông tin là bản chất của một nền báo chí chân chính. Nhà báo cần tuân thủ pháp luật, nêu cao trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công đồng, không lợi dụng nghề nghiệp để vụ lợi, làm điều phi pháp; tôn vinh bản sắc văn hóa dân tộc, không làm tổn hại thuần phong mỹ tục của dân tộc Việt Nam; có phẩm chất trong sáng, lối sống lành mạnh, sinh hoạt gương mẫu, có tinh thần giúp đỡ, hỗ trợ đồng nghiệp. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2013). *Văn kiện Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ tám (khóa XI)*. Văn phòng Trung ương Đảng.
- [2] Bộ GD-ĐT. *Quyết định số 50/2007/QĐ-BGDĐT ngày 29/8/2007 Ban hành Quy định về công tác giáo dục phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống cho học sinh, sinh viên trong các đại học, học viện, trường đại học, cao đẳng và trung cấp chuyên nghiệp*.
- [3] Bộ Thông tin và Truyền thông (2007). *Báo cáo tổng kết 8 năm thi hành Luật Báo chí*.
- [4] Nguyễn Văn Lê (2009). *Học sinh, sinh viên với văn hoá đạo đức trong ứng xử xã hội*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- [5] Nguyễn Kế Hào (chủ biên) (2003). *Giáo trình tâm lí học lứa tuổi và tâm lí học sư phạm*. NXB Đại học Sư phạm.

Một số biện pháp nâng cao...

(Tiếp theo trang 24)

có kế hoạch bồi dưỡng cho giảng sư, cộng tác viên đặc biệt là những người phụ trách lớp, nhóm, phụ trách việc ăn, ở của TTN tại chùa về kiến thức và kinh nghiệm kiểm tra, đánh giá kết quả tu dưỡng, rèn luyện của TTN trong quá trình tham gia khóa học.

Bên cạnh đó, các giảng sư phụ trách khóa học, các cộng tác viên, tình nguyện viên có nhiệm vụ tham mưu cho ban tổ chức khóa học về công tác chỉ đạo, QL HĐGD của các khóa học nói chung và HĐGD TTN của KHH nói riêng. Đồng thời, trực tiếp theo dõi, chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, đánh giá các khóa học trong việc thực hiện các chương trình, kế hoạch giáo dục TTN của KHH tại các CSPG; thường xuyên bám sát các HĐGD TTN, kịp thời phát hiện những biểu hiện tích cực trong tu dưỡng, rèn luyện để biểu dương, khen thưởng, đồng thời cần phê bình, nhắc nhở, giúp đỡ những TTN có những biểu hiện chưa tích cực trong tu dưỡng, rèn luyện.

3. Kết luận

Ngày nay, trước xu thế hội nhập, giáo dục phải đào tạo nên những con người mới, có được những phẩm chất đáp ứng với nền kinh tế tri thức thì KHH như một sự bổ sung, điều chỉnh trong HĐGD nhân

cách cho TTN. KHH chịu tác động, chi phối của nhiều yếu tố như nhận thức của các lực lượng giáo dục, gia đình, nhà trường, năng lực tổ chức QL, nội dung khóa học, hình thức, các điều kiện CSVC, kĩ thuật... đảm bảo cho khóa học. Cách thức QL HĐGD TTN của các KHH tại các CSPG TP. Hải Dương sẽ quyết định đến chất lượng và hiệu quả hoạt động của mỗi khóa học. Vì vậy, cần phải có các biện pháp QL hợp lí thì KHH mới có hiệu quả và góp phần tích cực vào việc nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho TTN, HS, đáp ứng yêu cầu của công cuộc đổi mới đất nước hiện nay. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Jon Doyle (2013). *Create success*. McGraw Hill Publisher, New York.
- [2] Lê Quang Đức (2014). *Trải nghiệm mùa hè với khóa tu tại chùa Khai Nguyên*. Chuatanvien.com.
- [3] Trần Kiểm (2015). *Những vấn đề cơ bản của khoa học quản lí giáo dục*. NXB Đại học Sư phạm.
- [4] Vương Thị Minh Tâm (2009). *Nhân cách con người trong triết lí Bát Chánh Đạo Phật giáo*. NXB Văn hóa Sài Gòn, TP. Hồ Chí Minh.
- [5] Dương Thị Tuyền (2015). *Khóa tu mùa hè - Nét đẹp trong hoạt động nhập thế của Phật giáo*. Tạp chí Nghiên cứu Phật học số 3.2015.
- [6] Tony Wagner, Robert Kegan (2011). *Lãnh đạo sự thay đổi: Cẩm nang cải tổ trường học*. NXB Trẻ, TP. Hồ Chí Minh.